

Sygn. akt X Ga 517/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

P., dnia 13 listopada 2014 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu X Wydział Gospodarczy Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Piotr Majchrzak

Sędziowie SSO Ewa Kaźmierczak del. SSR Agnieszka Staszak

Protokolant st.sekr.sąd. Sylwia Wawrzyniak

po rozpoznaniu w dniu 30 października 2014 r., w P.

na rozprawie

sprawy z powództwa G. Polska M., Technika (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.

przeciwko W. Z.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań-Stare Miasto w P. z dnia 5 czerwca 2014 r. sygn. akt IX GC 2037/13.

uchyla zaskarżony wyrok w całości i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu Poznań – Stare Miasto w P. do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji.

SSO Ewa Kaźmierczak SSO Piotr Majchrzak SSR Agnieszka Staszak

UZASADNIENIE

Pozwem z 11 października 2013 roku powód G. Polska M., Technika (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. wniósł o zasądzenie od pozwanego W. Z. kwoty 12.602,81 zł wraz z odsetkami umownymi liczonymi według stopy równej czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego NBP od 24 sierpnia 2011 roku do dnia zapłaty oraz zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 3.600zł oraz kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w wysokości 17zł. W uzasadnieniu pozwu podał, iż w 30 września 2008 roku strony zawarły umowę współpracy, na podstawie której powód sprzedawać miał pozwanemu materiały do produkcji stolarki otworowej z (...). W wykonaniu przedmiotowej umowy powód sprzedał i wydał pozwanemu towary określone fakturą (...) z 26 lipca 2011 roku za cenę 13.560,89 zł, płatną do 23 sierpnia 2011 roku. Należność ta jednak została uiszczona jedynie w części, wobec czego do zapłaty pozostała kwota 12.602,81 zł. Wskazał on, iż pismem z 31 stycznia 2012 roku pełnomocnik pozwanego złożył powodowi oświadczenie o potrąceniu dochodzonej niniejszym pozwem należności z rzekomo przysługującą mu wierzytelnością wobec powoda, której istnienie powód kwestionuje tak co do zasady, jak i co do wysokości. Podkreślił on jednak, iż czynność ta stanowiła uznanie długu, a zatem stosownie do art. 123 § 1 pkt 2 k.c. spowodowała przerwę biegu przedawnienia roszczenia dochodzonego niniejszym pozwem. Jednocześnie powód zaznaczył, iż zgodnie z pkt 13 ogólnych warunków realizacji umów sprzedaży i dostawy powoda (OWU), których treść wiązała pozwanego, zapłata ceny przez potrącenie i prawo zatrzymania z

powodu jakichkolwiek roszczeń odbiorcy były wyłączone. W dalszej kolejności powód powołał się na pkt 11 wskazanych powyżej OWU celem wykazania, iż w przypadku opóźnienia w zapłacie ceny przysługują mu odsetki umowne w wysokości podwójnych odsetek ustawowych. Z uwagi jednak na to, iż przedmiotowa regulacja przewyższa wysokość odsetek maksymalnych - niniejszym pozwem powód dochodzi jedynie odsetek w wysokości czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego NBP.

Pismem z 24 stycznia 2014 roku pozwany złożył odpowiedź na pozew. Przedstawiając swe stanowisko w sprawie w pierwszej kolejności podniósł on zarzut powagi rzeczy osądzonej wnosząc o odrzucenie pozwu z uwagi na tożsamość stron postępowania oraz tożsamość żądań. Wskazał bowiem, iż sprawa o roszczenie z faktury (...) z 26 lipca 2011 roku pomiędzy powodem a pozwanym została już prawomocnie osądzona przed Sądem Rejonowym Poznań - Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu w sprawie o sygn. akt V C 1241/12. Pozwany podniósł również zarzut przedawnienia roszczenia powoda wnosząc w przypadku jego uwzględnienia o oddalenie powództwa. Podkreślił on, iż zgodnie z art. 554 k.c. roszczenia z tytułu sprzedaży dokonanej w zakresie działalności przedsiębiorstwa sprzedawcy przedawniają się z upływem dwóch lat, a zatem przedmiotowe roszczenie uległo przedawnieniu z dniem 24 sierpnia 2013 roku. Na wypadek nie uwzględnienia powyższych zarzutów, pozwany z ostrożności procesowej wskazał na nieistnienie wierzytelności dochodzonej pozwem z uwagi na skutecznie dokonane przez niego potrącenie z wierzytelnością przysługującą mu od powoda. Wyjaśnił on, iż oświadczeniem z 31 stycznia 2012 roku W. Z. dokonał potrącenia wymagalnej wierzytelności w kwocie 15.022,04 zł z wierzytelnością (...) Sp. z o.o. w P. w kwocie 12.602,81 zł, przy czym wierzytelność pozwanego przedstawiona do potrącenia wynikała z kosztów wykonania nowej ekspozycji, kosztów zakupionych frezów oraz zakupionych materiałów do produkcji okien, natomiast wierzytelność powoda wynikała z faktury (...) z 26 lipca 2011 roku. Pozwany podkreślił nadto, iż wierzytelność przysługująca mu od powoda została uznana za udowodnioną w sprawie o sygn. akt V C 1241/12 twierdząc, iż obie wierzytelności umorzyły się wzajemnie do wysokości wierzytelności niższej z chwilą, kiedy potrącenie stało się możliwe, tj. od dnia 14 października 2011 roku, w której to dacie wezwano pozwanego do zapłaty należności. Odnosząc się natomiast do zarzutów i twierdzeń wskazanych w pozwie w pierwszej kolejności zaprzeczył on, jakoby oświadczenie o potrąceniu wierzytelności stanowiło uznanie długu, a tym samym spowodowało przerwę biegu przedawnienia. Następnie zaprzeczył on, iżby w ramach istniejącego między stronami stosunku prawnego pozwanego wiązały tzw. ogólne warunki realizacji umów sprzedaży i dostawy. W szczególności wskazał, że nigdy nie zostały mu one doręczone, nie stanowiły załącznika do umowy, a także nigdy nie podpisał się pod ich treścią. Jego zdaniem powód w żaden sposób nie wykazał, że pozwany faktycznie zapoznał się i zaakceptował te warunki, a zatem za bezpodstawne należy uznać twierdzenia, że możliwość potrącenia została umownie wyłączona. W dalszej kolejności przyznał on, iż strony łączyła umowa współpracy nr (...) z 30 września 2008 roku określająca warunki realizacji umów sprzedaży i dostawy.

Wyrokiem z 5 czerwca 2014r., Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w P., IX Wydział Gospodarczy oddalił powództwo oraz orzekł o kosztach procesu obciążając nimi powoda i zasądając na rzecz pozwanego 2.417zł.

Sąd I instancji ustalił następujący stan faktyczny:

W ramach prowadzonej przez strony działalności gospodarczej 30 września 2008 roku doszło pomiędzy powodem i pozwanym do zawarcia umowy współpracy nr (...), która obejmowała cykliczną sprzedaż pozwanemu przez powoda materiałów do produkcji stolarki otworowej (...). Integralną częścią w/w umowy były ogólne warunki realizacji umów sprzedaży i dostawy powoda, z których treścią pozwany się zapoznał i zgodził się na ich włączenie do jej treści. Z tytułu przedmiotowej umowy powód wystawił fakturę VAT nr (...) z 26 lipca 2011 roku na kwotę 13.560,89 zł, płatną do 23 sierpnia 2011 roku, którą w całości obciążył pozwanego. Pozwany uiścił jedynie część ceny sprzedaży, wobec czego do zapłaty pozostała kwota 12.602,81 zł. Pismem z 31 stycznia 2012 roku pozwany oświadczył, iż potrąca wierzytelność w kwocie 15.022,04 zł przysługującą mu od powoda z wierzytelnością powoda dochodzoną w niniejszej sprawie.

Pozwem z 24 kwietnia 2012 roku wniesionym do Sądu Rejonowego Poznań - Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu powód żądał od pozwanego oraz A. Z. zapłaty solidarnie kwoty 15.356,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od 21 kwietnia 2012 roku do dnia zapłaty, a także zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych. Podstawę tego roszczenia upatrywał w wystawionym 12 kwietnia 2012 roku przez W. Z. wekslu własnym, poręczonym przez A. Z., na sumę równą

należności głównej dochodzonej w postępowaniu V C 1241/12. 10 maja 2012 roku w postępowaniu prowadzonym przed Sądem Rejonowym Poznań - Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu wydano nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, zgodny z żądaniem pozwu, od którego pozwani wnieśli skutecznie zarzuty. W ich treści wskazali na naruszenie przepisów prawa materialnego, w szczególności art. 1 i 101 prawa wekslowego przez ich niewłaściwe zastosowanie, polegające na wydaniu nakazu zapłaty bez zbadania stosunku podstawowego, który stanowił źródło wystawienia weksla gwarancyjnego in blanco. W odpowiedzi, powód 21 sierpnia 2012 roku złożył w tamtejszym Sądzie pismo procesowe, z którego treści wynikało, iż podstawą faktyczną dochodzonego w postępowaniu V C 1241/12 roszczenia jest nie uiszczona przez pozwanego W. Z. cena sprzedaży towarów objętych fakturą nr (...) w kwocie 12.602,81 zł wraz z odsetkami ustawowymi w kwocie 2.753,59 zł wynikającymi z opóźnień w płatności. W toku sprawy V C 1241/12 ustalono jednak, iż deklaracja wekslowa dotyczyła jedynie roszczeń powstałych z umowy ramowej z 1 marca 2000 roku, która to umowa została wypowiedziana przez powoda 8 marca 2004 roku i przestała obowiązywać jeszcze w 2004 roku, zaś roszczenie swoje powód wywodził ze stosunków prawnych powstałych w 2011 roku, w czasie obowiązywania nowej umowy ramowej z 2008 roku, która nie przewidywała konieczności złożenia weksla na zabezpieczenie ewentualnych roszczeń, a zatem weksel został wypełniony nieprawidłowo. Wskazano przy tym, iż po spłaceniu kredytu kupieckiego, powodowi nie przysługiwały przeciwko pozwanemu żadne roszczenia wynikające z umowy z 2000 roku, zaś zobowiązanie z 2011 roku nie było zabezpieczone wekslem z 2000 roku.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy, uznał, że powództwo podlegało oddaleniu. Stwierdził bowiem, że w oparciu o przedstawione dokumenty oraz stanowiska stron zaprezentowane w pismach procesowych za bezsporne należało uznać w niniejszej sprawie, iż strony łączyła umowa sprzedaży, na mocy której powód zobowiązał się do przeniesienia na pozwanego własności określonego towaru, w zamian za zapłatę ceny. Niekwestionowane było również w sprawie wystawienie przez powoda faktury (...) z 26 lipca 2011 roku na kwotę 13.560,89 zł, płatną do 23 sierpnia 2011 roku, a także uiszczenie przez pozwanego na poczet tejże faktury kwoty 958,08 zł. Sąd Rejonowy podkreślił, że kwestią sporną w niniejszej sprawie były natomiast następujące zarzuty podniesione przez pozwanego: zarzut powagi rzeczy osądzonej, zarzut przedawnienia roszczenia oraz powołany w dalszej kolejności zarzut nieistnienia roszczenia z uwagi na dokonanie skutecznego potrącenia. Odnosząc się do zarzutu powagi rzeczy osądzonej Sąd pierwszej instancji wskazał, że w literaturze przedmiotu podkreśla się, iż res iudicata zaliczana jest do tzw. negatywnych przesłanek procesowych i oznacza niedopuszczalność prowadzenia drugiego procesu co do tego samego roszczenia, o którym orzeczono prawomocnie - pod rygorem nieważności postępowania (art. 379 pkt 3 k.p.c.). Zatem, zaistnienie rzeczowej przesłanki, zgodnie z art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c., jest warunkiem wystarczającym do odrzucenia pozwu. Aby zachodził stan rzeczy osądzonej kolejny pozew wniesiony do sądu musi wskazywać nie tylko te same strony, chociażby w odmiennych rolach procesowych i zawierać tożsame z poprzednim rodzajowo żądanie pozwu, ale także musi opierać się na tej samej podstawie faktycznej i prawnej. Sąd Rejonowy wyjaśnił, że w pozwie powód wyraźnie wskazał, iż w niniejszym postępowaniu dochodzi należności wynikającej z faktury (...) z 26 lipca 2011 roku, która to została wystawiona w związku z łączącą strony umową sprzedaży z 30 września 2008 roku - i ten właśnie stosunek umowy stanowi tu podstawę roszczenia. W sprawie zaś V C 1241/12 prowadzonej przed Sądem Rejonowym Poznań - Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, dochodzono natomiast należności posiadającej swe źródło w wekslu własnym z 12 kwietnia 2012 roku, wystawionym przez W. Z., a poręczonym przez A. Z.. Podkreślono, iż w pozwie złożonym w sprawie V C 1241/12 powód nie powołał się w ogóle na stosunek podstawowy, który był zabezpieczony wekslem. Powód uczynił to dopiero w odpowiedzi na zarzuty, co zostało uznane przez sąd II instancji za przedmiotową zmianę powództwa, w świetle przepisu art. 495 § 2 k.p.c. niedopuszczalną (uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu - k. 278 akt V C 1241/12). Ponieważ w rozpatrywanych sprawach występuje jedynie tożsamość stron, natomiast żądanie pozwu oraz podstawa faktyczna i prawna są odmiennie, Sąd pierwszej instancji stwierdził, że nie istnieje podstawa do odrzucenia pozwu na podstawie art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c.

Następnie Sąd Rejonowy rozpatrywał, czy przedmiotowe żądanie uległo przedawnieniu. Zgodnie z art. 554 k.c., roszczenia z tytułu sprzedaży dokonanej w zakresie działalności przedsiębiorstwa sprzedawcy przedawniają się z upływem lat dwóch. Bieg przedawnienia natomiast rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie to stało się wymagalne (art. 120 § 1 k.c.), jednak przerywa się m.in. przez każdą czynność przed sądem (art. 123 § 1 pkt 1 k.c.). Sąd Rejonowy rozważał zatem, czy wniesienie pozwu opartego wyłącznie na wekslu – bez powołania się na stosunek

podstawowy – przerywa bieg terminu przedawnienia tylko ze stosunku wekslowego, czy przerywa także bieg terminu przedawnienia ze stosunku podstawowego. Pomimo tego, że wspomniane stosunki prawne są ze sobą powiązane, to jednak każdy z nich może stanowić samodzielną podstawę odrębnego roszczenia. Sąd Rejonowy przywołując opisane w uzasadnieniu orzeczenia Sądu Najwyższego doszedł do przekonania, że dla osiągnięcia skutku w postaci przerwania biegu przedawnienia zarówno w zakresie stosunku wekslowego, jak i stosunku podstawowego, wymagane jest podanie w pozwie o wydanie nakazu na podstawie weksla również faktów dotyczących wiarygodności nim zabezpieczonej. Samo wniesienie pozwu wyłącznie na podstawie weksla nie przerywa biegu przedawnienia nie objętych żądaniem pozwu roszczeń będących podstawą wystawienia tegoż weksla (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2001 roku, II CKN 25/00, OSNC 2001/7-8/117 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 listopada 1975 roku, IV PZP 9/75, OSNC 1976/5/104). Biorąc to pod uwagę - wobec faktu, iż termin płatności długu upływał z dniem 23 sierpnia 2011 roku Sąd Rejonowy stwierdził, iż roszczenie przedawniło się 24 sierpnia 2013 roku. Zatem w ocenie Sądu pierwszej instancji zarzut przedawnienia podniesiony pozwanego okazał się uzasadniony, gdyż pozew w niniejszej sprawie wniesiono w dniu 11 października 2013 roku. Sąd Rejonowy uznał też, że zbędne było już z tego względu badanie zarzutu nieistnienia wiarygodności powoda na skutek potrącenia dokonanego przez pozwanego.

Apelację od powyższego orzeczenia złożył powód, zaskarżając wyrok w całości oraz wnosząc o zmianę zaskarżonego wyroku oraz orzeczenie zgodnie z żądaniem pozwu, a nadto o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu pierwszoinstancyjnym oraz w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych. Zaskarżonemu wyrokowi powód zarzucił naruszenie art. 123 § 1 pkt 2 k.c. poprzez jego niezastosowanie w ustalonym stanie faktycznym, w którym pozwany złożył powodowi 31 stycznia 2012r. oświadczenie o potrąceniu, stwierdzające w swej treści istnienie roszczenia dochodzonego pozvem w niniejszej sprawie, zarzut naruszenia art. 123 § 1 pkt 1 k.c. poprzez jego niezastosowanie w ustalonym stanie faktycznym, w którym powód pismem z 20 sierpnia 2012r. dokonał zmiany przedmiotowej powództwa wytoczonego przeciwko pozwanemu przed Sądem Rejonowym Poznań – Nowe Miasto i Wilda w sprawie o sygn. akt: V C 1241/12.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie w całości oraz o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie apelacyjne wg norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zaskarżony wyrok nie mógł się ostać i podlegał uchyleniu, a to wobec nierozpoznana przez Sąd pierwszej instancji istoty sprawy.

W tym miejscu dla porządku stwierdzić należy, że rozpoznając apelację sąd II instancji, badając kwestię tę z urzędu, nie stwierdził wystąpienia w sprawie przesłanek nieważności przeprowadzonego postępowania. W tym zakresie wyjaśnić należało, iż prawidłowo Sąd Rejonowy przyjął brak podstaw do odrzucenia powództwa na podstawie art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c.; w niniejszej sprawie nie zachodziła bowiem powaga rzeczy osądzonej. Mianowicie, jak trafnie opisano to w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, o powadze rzeczy osądzonej decyduje poza identycznością stron i identycznością przedmiotu rozstrzygnięcia także tożsamość podstawy sporu, a więc tożsamość podstawy faktycznej i prawnej rozstrzygnięcia. Dopiero kumulacja tych przesłanek przesądza o wystąpieniu powagi rzeczy osądzonej prowadzącej do nieważności postępowania. Niewątpliwie nie istniała tożsamość podstawy rozstrzygnięcia, podstawy faktycznej i prawnej niniejszej sprawy ze sprawą prowadzoną przed Sądem Rejonowym Poznań – Nowe Miasto i Wilda pod sygn. akt: V C 1241/12. W tym zakresie rozważania Sądu Rejonowego należy uznać za prawidłowe. W niniejszej sprawie powód swe roszczenia opierał na umowie z 30 września 2008r., wskazując iż żąda zapłaty za niezapłaconą fakturę (...) z 26 lipca 2011r., natomiast w sprawie V C 1241/12 podstawą faktyczną powództwa był jedynie weksel własny wystawiony przez W. Z.. Na podkreślenie zasługuje, na co zwracał uwagę Sąd Rejonowy, że w sprawie tej powód w pozwie nie powoływał się na okoliczności faktyczne odnoszące się do stosunku podstawowego, nie przedłożono do akt także jakiegokolwiek umowy, faktury, czy deklaracji wekslowej, które w jakikolwiek sposób kreowałyby roszczenie powoda jako roszczenie dotyczące zapłaty faktury (...) z 26 lipca 2011r. Powód swoje roszczenie opierał zatem jedynie na zobowiązaniu wekslowym, mającym charakter abstrakcyjny. Nowa podstawa faktyczna roszczenia, a więc faktura z 26.07.2011r., została powołana przez powoda natomiast dopiero na etapie odpowiedzi na zarzuty,

co zostało prawidłowo uznane za niedopuszczalną przedmiotową zmianę powództwa na podstawie art. 495 § 2 k.p.c. Tym samym prócz tożsamości stron, nie zachodziły pozostałe przesłanki (których wystąpienie musi być kumulatywne) świadczące o powadze rzeczy osądzonej w niniejszej sprawie, a tym samym o nieważności niniejszego postępowania. Także innych przesłanek nieważności postępowania nie stwierdzono w rozpoznawanej sprawie.

W ocenie Sądu Okręgowego konieczne było uchylenie zaskarżonego wyroku z 5 czerwca 2014r. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, z uwagi na to, iż Sąd pierwszej instancji nie rozpoznał istoty sprawy błędnie przyjmując, iż doszło do przedawnienia roszczenia dochodzonego pozwem. Tym samym Sąd Rejonowy uchylił się od merytorycznego rozpoznania sprawy. Umknęły uwadze Sądu orzekającego skutki prawne ustalonego przez ten Sąd bezspornie złożonego przez pozwanego powodowi oświadczenia z 31 stycznia 2012r. o potrąceniu, w którym to oświadczeniu pełnomocnik pozwanego (działający na podstawie załączonego do oświadczenia pełnomocnictwa materialnego uprawniającego go do złożenia oświadczenia o potrąceniu) dokonał potrącenia wierzytelności pozwanego w kwocie 15.022,04 zł z wierzytelnością powoda wynikającą z faktury (...) w kwocie 12.602,81zł. Oświadczenie takie zostało złożone bezspornie, definitywnie i stanowczo (nie pod warunkiem, ani nie z ostrożności procesowej), przez umocowanego do tego wyrażnie pełnomocnika pozwanego, przerywając tym samym bieg przedawnienia roszczenia powoda. Nie ulega bowiem wątpliwości, że materialne oświadczenie o potrąceniu złożone przed procesem stanowi niewłaściwe uznanie długu w rozumieniu art. 123 § 1 pkt. 2 k.p.c. Uznanie niewłaściwe należy najogólniej rozumieć jako przyznanie przez dłużnika wobec wierzyciela istnienia długu. Jak wyjaśniał to Sąd Najwyższy w sprawie IV CSK 366/11 - o uznaniu roszczenia można mówić wtedy, gdy określone zachowania dłużnika dotyczą w sposób jednoznaczny skonkretyzowanego, skierowanego przeciwko niemu roszczeniu. Dla zakwalifikowania zachowania dłużnika w kategoriach uznania roszczenia konieczne jest stwierdzenie, że z rozeznaniem daje wyraz temu, iż wierzycielowi przysługuje w stosunku do niego wierzytelność wynikająca z konkretnego stosunku prawnego (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 16 marca 2012r., IV CSK 366/11). Niewątpliwie złożone przez pozwanego oświadczenie o potrąceniu należy zakwalifikować jako oświadczenie wiedzy pozwanego, z którego wynika świadomość pozwanego co do istnienia roszczenia po stronie powoda z faktury (...). Roszczenie z faktury (...) wymagalne było 24.08.2011r., ponieważ roszczenie to dotyczyło umowy sprzedaży dokonanej w zakresie działalności przedsiębiorstwa powoda przedawniałoby się w terminie 2 lat (art. 554 k.c.) a więc w dniu 24.08.2013r., jednakże oświadczenie o potrąceniu zostało złożone w dniu 31.01.2012r., skutkując przerwą biegu przedawnienia; tym samym termin przedawnienia tego roszczenia po przerwaniu od tego momentu zaczął biec na nowo do dnia 31.01.2014r., a pozew w niniejszej sprawie został złożony 11.10.2013r. Z powyższego wynika, że roszczenie dochodzone pozwem w niniejszej sprawie nie jest przedawnione. Z uwagi na powyższe za zasadny należało uznać zarzut naruszenia art. 123 § 1 pkt. 2 k.c. Odnosząc się jednocześnie do stanowiska pozwanego wyrażonego w odpowiedzi na apelację, który powołał się na orzeczenia Sądu Najwyższego z których wynika m.in. że zarzut potrącenia nie może stawiać pozwanego w gorszej sytuacji procesowej niż ta w której znajdowałby się w procesie gdyby z niego skorzystał, wskazać należy, iż orzeczenia do których odwołuje się tam pozwany dotyczą procesowego zarzutu przedawnienia i to podniesionego z ostrożności procesowej, a z taką sytuacją nie mamy do czynienia w niniejszej sprawie, w której zarzut potrącenia został złożony przed procesem i został wyrażony, na co już wskazywano, w sposób definitywny i stanowczy. Tym samym orzeczenia te nie mogą znaleźć zastosowania w niniejszej sprawie. Jednocześnie wyjaśnić należało, iż do przerwania biegu przedawnienia nie doszło w wyniku przedmiotowej zmiany powództwa dokonanej przez powoda w toku sprawy (...), albowiem zmiana ta była niedopuszczalną w świetle 495 § 2 k.p.c., tym samym nie doszło w jej wyniku do skutecznego przerwania terminu przedawnienia roszczenia na podstawie art. 123 § 1 pkt.1 k.c. jako że działania powoda nie były skuteczne, a tylko takie mogą doprowadzić do przerwania biegu przedawnienia na tej podstawie. W rezultacie za niezasadny należało uznać zarzut naruszenia art. 123 § 1 pkt 1 k.c.

Podsumowując, stwierdzić należało, że Sąd Rejonowy uchylił się od rozpoznania istoty sprawy przyjmując niezasadnie, iż roszczenie powoda jest przedawnione, a zatem wyrok Sądu Rejonowego na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. należało uchylić i sprawę przekazać do ponownego rozpoznania. Takie samo stanowisko zajął Sąd Najwyższy przyjmując, że brak zbadania merytorycznej podstawy roszczenia na skutek błędnego uznania roszczenia za przedawnione oznacza, że nie rozpoznano istoty sprawy. W takiej sytuacji obowiązkiem Sądu drugiej instancji, jest uchylenie zaskarżonego wyrok (wyrok Sądu Najwyższego z 14 maja 2002 r. V CKN 357/00).

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy winien zbadać dopuszczalność potrącenia dokonanego przez pozwanego w świetle postanowień umowy stron i OWU. Sąd powinien w tym zakresie ustalić, czy strony wiązały ogólne warunki realizacji umów sprzedaży i dostawy, na które powołuje się powód, i jakie były ich postanowienia w zakresie dopuszczalności potrącenia, a w przypadku ustalenia dopuszczalności potrącenia - winno nastąpić ustalenie jego skuteczności.

W tej sytuacji procesowej na podstawie art. 386§4 kpc orzeczono jak w sentencji. O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono zgodnie z art. 108§2kpc.

SSR(del.) Agnieszka Staszak SSO Piotr Majchrzak SSO Ewa Kaźmierczak